

*Канд. екон. наук, доцент кафедри
економіки та управління
виробничим і комерційним бізнесом
І. Л. Назаренко*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ПРОБЛЕМИ ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Вимушений перехід на дистанційну та змішану форму навчання викликав багато нових проблем і у студентів, і у викладачів. Викладачам стало складніше підтримувати контакт з аудиторією, адже немає зорового контакту з «чорними квадратиками» в Zoom, оскільки студенти не хочуть або не можуть з технічних причин вмикати камери. Крім того, багато хто зі студентів «підключається», але не є присутнім на лекції, тобто займається іншими справами, формально будучи на лекції. Проте для деяких студентів дистанційна форма навчання стала єдиною можливістю відвідувати заняття, перебуваючи в іншій країні.

Як зазначають більшість викладачів, дистанційний формат проведення лекції є складнішим, є викликом для їхньої кваліфікації та вмінь, зокрема вміння організувати студентів та підтримувати контакт з аудиторією.

Студенти по-різному ставляться до дистанційної форми навчання. Наприклад, минулого року вся група студентів спеціальності «Економіка підприємства» IV курсу зауважували, що їм бракує живого спілкування з викладачами і одне з одним, навіть спадають думки про недоцільність навчання. Несподіваними стали результати опитування у вересні цього року групи IV курсу спеціальності ПАМЛ, студенти якої в один голос заявили, що надають перевагу дистанційній формі навчання, оскільки можна не витратити часу на дорогу, сидіти вдома в домашньому вбранні перед монітором.

Як би там не було, навіть після закінчення пандемії коронавірусу, дистанційне навчання залишиться з нами назавжди (звісно, як одна з форм навчання, згідно з [1]), і викладачам необхідно опановувати нові техніки подання матеріалу, нові способи утримання уваги, нові засоби зворотного зв'язку. Доцільним вважається використання не тільки презентацій у Power Point з анімаційними ефектами, а й навчальних відеофільмів (або відеофрагментів) там, де це можливо, але не як розваги, а елемент лекції з чітко визначеними цілями та завданнями. Ще можна додати (також з власного досвіду), що студенти позитивно реагують на можливість «заробити» бали навіть на лекції, відповідаючи на поточні питання. Крім того, студентам (принаймні спеціальностей ЕП і ПАМЛ) подобаються тестові завдання в ігровій формі (в програмі WordWall), адже вони викликають позитивні емоції. Але це вже не про лекцію, а про домашнє завдання.

Таким чином, якщо перетворити «батіг» на «пряник», подавши необхідне завдання як можливість підвищити бали, додавши візуальної інформації, студентів можна мотивувати до активнішої участі в лекціях, замість формального «підключення». Принаймні тих, хто їх відвідує.

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України 20 грудня 2000 р.). URL: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>.

*Д-р екон. наук, професор І. В. Токмакова,
д-р екон. наук, професор В. О. Овчиннікова,
д-р екон. наук, доцент М. В. Корінь,
канд. екон. наук, доцент Г. В. Обруч
кафедри економіки та управління
виробничим і комерційним бізнесом*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ІНДУСТРІАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПАРК ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ДУАЛЬНОЇ ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УНІВЕРСИТЕТІ

Сьогодні світова економіка перетворилася на інноваційно-технологічний конгломерат транснаціональних корпорацій. Більш ніж 800 транснаціональних корпорацій контролюють понад 60 % міжнародних ринків товарів і послуг та 80 % усіх приватних технологічних нововведень і ноу-хау. Технологічне лідерство транснаціональних корпорацій забезпечується тим, що вони є ключовими інвесторами інноваційних проєктів і витрачають на фінансування науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт десятки мільярдів доларів щорічно [1]. Саме завдяки концентрації значного обсягу інвестицій у сфері науково-дослідної діяльності транснаціональні компанії забезпечують власну технологічну компетентність і виступають каталізатором економічного розвитку країн їх походження. Як відомо, на діяльності транснаціональних корпорацій сьогодні базується економіка таких розвинених країн, як США, Німеччина, Китай і Японія.

На жаль, економічне становище нашої держави на сьогоднішній день залишається досить складним. Попри активні реформи Україна й надалі відіграє роль сировинного додатка та ринку збуту продукції розвинених країн. Відмова від підтримки потужного виробничого потенціалу призвела до того, що більшість українських підприємств не тільки не спроможна конкурувати з транснаціональним капіталом, але й технологічно не готова до викликів інформаційно-інноваційного суспільства. Як результат, фактично спостерігаємо деіндустріалізацію та деградацію економіки України, відбувається крах бюджетної системи і збільшення боргових зобов'язань, зростає безробіття та набуває масового характеру явище